

การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21
FACTOR ANALYSIS OF BEHAVIOR OF PROFESSIONAL TEACHER
IN 21ST CENTURY

นางสาวพิมพ์ลดา สิ้นธนา
 ตำแหน่งครู โรงเรียนวัดทองคิ่ง “โพโรจน์ประชาสรรค์”
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุดรธานี จำนวน 226 คน ได้โดยการสุ่มแบบอย่างง่าย (simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .221 - .927 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.995 จำนวน 176 ข้อ ใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ สกัดองค์ประกอบด้วยวิธีองค์ประกอบหลัก และหมุนแกนองค์ประกอบแบบมุมฉากด้วยวิธีแวร์ริแมกซ์ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของคุณลักษณะของครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) นักออกแบบ ประกอบด้วย 126 ตัวแปร 2) นักกิจกรรม ประกอบด้วย 40 ตัวแปร 3) ผู้สนับสนุน ประกอบด้วย 9 ตัวแปร และ 4) นักวิชาการ ประกอบด้วย 1 ตัวแปร ซึ่งทุกองค์ประกอบรวมกันอธิบายของคุณลักษณะของครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 87.488

Abstract

The purpose of this research was to study the factor of behavior of professional teacher in 21st century. The samples were educational institute administrators and teachers under private schools 226 people in Uttaradit Province were obtained by simple random sampling. The instrument used was a 5-level estimation scale questionnaire with discrimination between .221 - .927 with reliability of 0.995 of 176 items. Exploratory component analysis Elements are extracted using parent element method and orthogonally rotated element axis with werrimax method. The results showed that The composition of professional teachers in the 21st century consists of four components: 1) Designer, consisting of 126 variables, 2) Activist, consisting of 40 variables, 3) Supporter, consisting of 9 variables, and 4) Academic, consisting of 1 variable, all of which describe common elements. of the characteristics of professional teachers in the 21st century by 87.488 percent.

บทนำ

การที่จะพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นที่ยอมรับจำเป็นต้องสร้างคนเก่งให้มาเป็นครูสถานภาพและภาพลักษณ์ของครูไทยและวิชาชีพครูไทยควรเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่ได้รับการยกย่องและมีเกียรติในสังคม บุคคลที่จะมาเป็นครูต้องถึงพร้อมทั้งความรู้ ความสามารถในการสอนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการเป็นครูยุคใหม่ควรมีพร้อมในด้านคุณภาพ ปริมาณ และความหลากหลาย ทั้งยังต้องสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและชุมชน มีกลไกการผลิตครูที่มีประสิทธิภาพ มีกระบวนการ ติดตามตรวจสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ในวิชาชีพ มีแผนการผลิตครูที่สัมพันธ์กับแผนการใช้ครู มีกระบวนการสรรหาและคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ศักยภาพ และความประพฤติที่เหมาะสม จะเข้าสู่วิชาชีพครูมาเรียนครูให้มากขึ้น พัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลายทั้งเนื้อหา ระยะเวลาในการศึกษา และวิธีการศึกษา ปรับปรุงวิธีการ คัดเลือก มีการทดลองปฏิบัติงานและการบรรจุครูให้เหมาะสม โดยให้ชุมชนหรือผู้ที่มีส่วนรับผลจากการปฏิบัติงานของครูมีส่วนร่วมในการกำหนดภาระงานครูให้ชัดเจน ทั้งงานการเรียน การสอน งานส่งเสริมการสอน งานบริการแก่สังคม งานศึกษาค้นคว้าวิจัย งานการนิเทศ วัตถุประสงค์ ประเมินผล และงานการปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง กำหนดเกณฑ์ และดำเนินงานเพื่อตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของครูทุกคนในสังกัดอย่างใกล้ชิด โดยเน้นสัมฤทธิ์ผลที่เกิดแก่นักเรียนทุกด้าน ทั้งพุทธิพิสัย ทักษะ พิสัย และจิตพิสัย และที่สำคัญที่สุดคือการรักษาครูดีไว้ในระบบ และใช้ประโยชน์จากการเป็นครูดี ส่งเสริมให้ครูทุกคนต้องพัฒนาตนเองตามระยะเวลาที่กำหนด ส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้ด้วยตนเอง การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนครูอาจารย์ระหว่างสถาบันผลิตครูและสถานศึกษา

การเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 นั้นทำให้การจัดการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ดังนั้นครูบทบาทหน้าที่ของครูในยุคนี้ครูต้องมีการปรับตัวสามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถโน้มน้าวให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ ครูนั้นคือผู้นำทางนโยบายการศึกษาของประเทศที่กำหนดไว้ รวมทั้งแนวทางในการจัดการเรียนการสอนมาสู่ห้องเรียนและนักเรียน ปัจจุบันสถาบันต่าง ๆ ผลิตครูจำนวนมาก อาชีพครูไม่ได้รับการยอมรับเหมือนในอดีตหรือผู้ที่ประกอบอาชีพครูส่วนหนึ่งไม่ได้ตั้งใจที่จะเป็นครูอย่างแท้จริง ทำให้การพัฒนาครูไม่สามารถบรรลุผลได้ เมื่อจิตใจและทัศนคติเกี่ยวกับอาชีพครูไม่ชัดเจน ทำให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นครู ซึ่งผู้ประกอบอาชีพครูในปัจจุบันแม้ได้รับการพัฒนาและการส่งเสริมให้มีความรู้เพิ่มเติมทั้งด้านเนื้อหาวิธีสอน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การเลือกวิธีการประเมินผล การเลือกใช้สื่อหรือแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม ที่กล่าวมานั้นเป็นเพียงแค่การพัฒนาด้านความรู้ความสามารถเท่านั้น แต่การพัฒนาจิตใจและทัศนคติให้รักการเป็นครูอย่างแท้จริงยังไม่ได้มีการดำเนินการที่ชัดเจน (สุปราณี จิราณรงค์. 2558)

ในปัจจุบันงานวิจัยเกี่ยวกับครูมีอาชีพมีเป็นจำนวนมาก จากการศึกษาวิจัยสามารถจัดประเภทของงานวิจัยเป็น 2 ประเภท ได้แก่ งานวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาครูสู่ความเป็นครูมืออาชีพ เช่น การเปรียบเทียบวิธีการพัฒนาที่แตกต่างกัน การนิเทศเพื่อพัฒนาครูมืออาชีพ การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพ จากงานวิจัยพบว่า การพัฒนาครูสู่ครูมืออาชีพนั้นต้องมีการพัฒนาตนเอง มีการนิเทศครู การได้รับการสนับสนุนในเรื่องขวัญกำลังใจ การส่งเสริมให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียน (ภัทรวดี วัชรธาดากุล. 2553;

ไพรินทร์ เหมบุตร. 2555; ศรีณยู ศิริเจริญธรรม. 2556; อมรเทพ คำเพชร. 2556) และงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบหรือคุณลักษณะของครูมืออาชีพ เช่น การศึกษาคุณลักษณะของครูมืออาชีพ โครงสร้างสมรรถนะครูมืออาชีพ สมรรถนะของครูมืออาชีพในยุคปัจจุบัน การระบุความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 จากงานวิจัยพบว่า ครูมืออาชีพต้องมีลักษณะส่วนบุคคล มีความสามารถในการปฏิบัติวิชาชีพ มีความรู้ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นสำหรับครู (กฤษฎาพร อาชาราช. 2555; Ranija R. Zakirova, 2016)

ทั้งนี้จากหลายแนวคิดของคุณลักษณะของครูมืออาชีพที่ได้กล่าวข้างต้นพบว่ามืองค์ประกอบคุณลักษณะของครูมืออาชีพมีองค์ประกอบที่ต่างกัน จึงทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและสนใจว่าแท้จริงแล้วองค์ประกอบคุณลักษณะของครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยอะไรบ้าง จึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 562 คน

1.2 ตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 226 คน กำหนดขนาดของตัวอย่างได้มาจากการเทียบกับตารางของ Krejci & Morgan โดยโดยการสุ่มแบบอย่างง่าย (simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของคุณลักษณะของครูมืออาชีพ ทักษะครูในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะครู มากำหนดกรอบแนวคิดนิยามปฏิบัติการของตัวแปรที่ต้องการวัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 สร้างแบบสอบถาม ตามกรอบแนวคิด นิยามปฏิบัติการ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 185 ข้อ

2.3 นำแบบสอบถามที่ได้พัฒนาขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.60-1.00 ได้ข้อคำถาม จำนวน 176 ข้อ

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดโรงเรียนเอกชนสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 35 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item – Total Correlation) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .221 - .927

2.5 ทำการวิเคราะห์ซ้ำเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) โดยได้ค่าความความเชื่อมั่นเท่ากับ .995

2.6 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งกำหนดไว้ 226 คน ได้แบบสอบถามตอบกลับคืนมาจำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 93.81 สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อได้

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีสถิติโดยใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS V.21 ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์องค์ประกอบโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น ได้แก่

2.1.1 ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลนำมาจะมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

2.1.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ

2.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบ ดังนี้

2.2.1 นำตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไปสกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) โดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Principal Component Analysis)

2.2.2 หมุนแกนองค์ประกอบ (Factor Rotation) แบบมุมฉาก (orthogonal rotation) ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (varimax method)

2.3 พิจารณาองค์ประกอบ โดยใช้เกณฑ์การกำหนดจำนวนองค์ประกอบ ดังนี้

2.3.1 องค์ประกอบแต่ละตัวต้องมีตัวแปรสังกัดได้ตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป

2.3.2 Eigen Value ต้องมีค่ามากกว่า 1

2.3.3 ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมมากกว่าร้อยละ 60

2.3.4 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ต้องมากกว่า 0.3

3. นำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบไปแปลผล และกำหนดชื่อองค์ประกอบ

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

1.2 ค่าอำนาจจำแนก

1.3 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

2.1 ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลนำมาจะมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบโดยใช้สถิติ Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO)

2.2 ทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้สถิติ Bartlett's test of Sphericity

2.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ได้แก่

2.3.1 การสกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) โดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Principal Component Analysis)

2.3.2 การหมุนแกนองค์ประกอบ (Factor Rotation) แบบมุมฉาก (orthogonal rotation) ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (varimax method)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) ผู้วิจัยได้ทำการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะของครุมี้อาชีพในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นข้อมูลการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบว่าข้อมูลที่ได้มานั้นมีความสัมพันธ์อย่างเพียงพอต่อการวิเคราะห์องค์ประกอบหรือไม่ โดยพิจารณาค่าความเหมาะสมของข้อมูล คือ ค่าสถิติของ Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) และค่าสถิติของ Bartlett's Test of Sphericity ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสถิติของ Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) และค่าสถิติของ Bartlett's Test of Sphericity ขององค์ประกอบคุณลักษณะของครุมี้อาชีพในศตวรรษที่ 21

(n = 212)

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy	battlett's test of sphericity		
	Approx. chi-square	df	sig
.909	81424.902	154	.000

จากตารางที่ 1 พบว่า การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะของครุมี้อาชีพในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นข้อมูลการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นก่อนนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. ค่าสถิติของ Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของตัวอย่างมีค่าเท่ากับ 0.909 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อมูลทั้งหมดและตัวแปรต่าง ๆ นั้น มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับดีมากที่สุด สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของครุมีอาชีพในศตวรรษที่ 21 ได้

2. ค่าสถิติของ Bartlett's Test of Sphericity พบว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า เมตริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้น เมตริกซ์สหสัมพันธ์จึงเหมาะสมที่จะใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของครุมีอาชีพในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

การวิเคราะห์วิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของครุมีอาชีพในศตวรรษที่ 21 สามารถจัดกลุ่มองค์ประกอบได้จำนวน 10 องค์ประกอบ โดยผลของการวิเคราะห์องค์ประกอบ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลของการวิเคราะห์จำนวนองค์ประกอบคุณลักษณะของครุมีอาชีพในศตวรรษที่ 21 ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม

องค์ประกอบที่	ค่าไอเกน	ร้อยละของความแปรปรวน	ค่าร้อยละความแปรปรวนสะสม
1	85.938	48.828	48.828
2	47.418	26.942	75.770
3	6.828	3.879	79.650
4	2.935	1.667	81.317
5	2.579	1.465	82.782
6	2.238	1.271	84.054
7	1.805	1.025	85.079
8	1.715	.974	86.053
9	1.330	.756	86.809
10	1.195	.679	87.488

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าไอเกน (Eigen Value) ซึ่งเป็นผลบวกกำลังสองของน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทั้ง 175 ตัวแปร ในแต่ละองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigen Value) มากกว่า 1 ขึ้นไป ได้ องค์ประกอบทั้งหมด 10 องค์ประกอบ ค่าร้อยละความแปรปรวนสะสมทั้ง 10 องค์ประกอบ มีค่าเท่ากับ 87.488 สามารถอธิบายได้ว่าองค์ประกอบของคุณลักษณะของครุมีอาชีพ ในศตวรรษที่ 21 ประกอบไปด้วย 10 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบสามารถเป็นองค์ประกอบของคุณลักษณะของครุมีอาชีพในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 87.488

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจทำให้ได้องค์ประกอบของคุณลักษณะของครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ที่เหมาะสมจำนวน 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วยตัวแปรทั้งสิ้น 176 ตัวแปร ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 นักออกแบบ ประกอบด้วย 126 ตัวแปร

องค์ประกอบที่ 2 นักกิจกรรม ประกอบด้วย 40 ตัวแปร

องค์ประกอบที่ 3 ผู้สนับสนุน ประกอบด้วย 9 ตัวแปร

องค์ประกอบที่ 4 นักวิชาการ ประกอบด้วย 1 ตัวแปร

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจทำให้ได้องค์ประกอบของคุณลักษณะของครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ที่เหมาะสมจำนวน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) นักออกแบบ 2) นักกิจกรรม 3) ผู้สนับสนุน 4) นักวิชาการ โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง .593 - .854 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกองค์ประกอบ สามารถร่วมกันอธิบายลักษณะของครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ได้ถึงร้อยละ 87.44 ทั้งนี้เนื่องจาก ครูที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนได้ที่ครูต้องสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงผู้เรียน รวมทั้งพร้อมที่จะส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา นักเรียนได้ โดยที่ครูจะต้องมีทักษะการออกแบบการสอน ทักษะในการจัดกิจกรรม เป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือ และเป็นนักวิชาการ ซึ่งสอดคล้อง กับสตาร์ตัม สิงห์เดชาสิทธิ์ และสุชาติดา บวรกิติวงศ์ (2560: 695-707) การพัฒนาตัวบ่งชี้ ความเป็นครูมืออาชีพ พบว่า ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพประกอบด้วย องค์ประกอบ หลัก 4 องค์ประกอบ คือ เป็นครูต้องรู้คิด เป็นแบบอย่างการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการสอน เป็นแบบอย่างครูดีเป็นผู้เรียนรู้ไม่หยุดเพื่อพัฒนาตนเอง และ 16 ตัวบ่งชี้ คือ มีความรู้ด้านวิชาครู มีความรู้ด้านการสอนเนื้อหา มีความรู้ด้านการบูรณาการเทคโนโลยีกับการสอน มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ทักษะการคิด ทักษะการจัดการเรียนรู้ ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสอน ทักษะการวิพากษ์ผลงานของผู้เรียน ความตั้งใจ สอน ประพฤติตนเป็น แบบอย่างที่ดี ความยุติธรรม ขรวาาธรรม 4 รู้จักตนเอง ใฝ่รู้เท่าทันโลก มุ่งมั่นพัฒนา และสร้างสรรค์นวัตกรรม องค์ และสอดคล้องกับฉัตรชัย หวังมีจมีและ องอาจ นัยพัฒน์ (2560: 47-63) ได้ศึกษาสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21: ปรับการเรียนเปลี่ยนสมรรถนะ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของครูผู้สอนในปัจจุบัน มี 2 ประการ คือ 1) ครูยังคงใช้รูปแบบการสอนแบบดั้งเดิม และ 2) ครูผู้สอนขาดจิตวิญญาณในความเป็นครู สำหรับสมรรถนะของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 มี 7 สมรรถนะ คือ (1) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (2) สมรรถนะด้านการวัดประเมินผลเพื่อการพัฒนาและ คำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายระหว่างบุคคล (3) สมรรถนะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี และความรู้เท่าทันสื่อ (4) สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ (5) สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (6) สมรรถนะด้านการข้ามวัฒนธรรม (7) สมรรถนะด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวกและแนะแนวทาง นอกจากนี้ ครูยังต้องมีลักษณะ ความเป็นนักวิชาการ มุ่งมั่นในการหาความรู้ รวมทั้งพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับพิชญา ยืนยาว และ ธีรวุฒิ ธาดาตันดิโชค (2562: 470-180) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของคุณลักษณะของครูมืออาชีพใน

ศตวรรษที่ 21 ว่า ครูมีอาชีพในศตวรรษที่ 21 ควรเป็น 1) ผู้อำนวยการ 2) ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ 3) ผู้นำวิชาการ 4) บุคคลแห่งการเรียนรู้ 5) ผู้สอน 6) ที่ปรึกษา 7) ผู้สร้างนวัตกรรม หรือนักประดิษฐ์ 8) นักทฤษฎี 9) นักกิจกรรม 10) นักเทคโนโลยี 11) ผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงในองค์กร 12) นักวิจัย และ 13) นักเรียนหรือนักศึกษา และสอดคล้องกับซึนเถติ บุตะเจียว และคณะ (2561: 231-243) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะของครูที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) คุณลักษณะด้านเจตคติ ค่านิยมและคุณธรรม 2) คุณลักษณะด้านทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 และ 3) คุณลักษณะด้านองค์ความรู้ของครู

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อให้การวิจัยมีความสมบูรณ์ ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยแต่ละปัจจัยที่ส่งผลสมรรถนะครูมืออาชีพ
2. ควรศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ว่า ควรมีการพัฒนาในด้านใดเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของครูในการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ
3. ควรมีการศึกษาหลักสูตรฝึกอบรมและพัฒนาคู่มือการฝึกสมรรถนะครูมืออาชีพ ในสถานศึกษาทุกระดับ

บรรณานุกรม

- กฤษฎาพร อาชาราช. **คุณลักษณะของครูมืออาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี. 2555
- ไพรินทร์ เหมบุตร. **กลยุทธ์การนิเทศเพื่อพัฒนาครูมืออาชีพในเครือข่ายการนิเทศที่ 18.** (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต) สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร. 2555.
- ภัทรวดี วชิรธาตกุล. **การเปรียบเทียบวิธีการพัฒนาครูสู่ความเป็นครูมืออาชีพ: การวิเคราะห์ ปฏิสัมพันธ์.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาวิทยาการวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร. 2553.
- ศรัณยู ศิริเจริญธรรม. **ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี. 2556.
- สุปราณี จิราณรงค์. **ครูประจำชั้นมีอาชีพ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2558
- อมรเทพ คำเพชร. **การพัฒนาความเป็นมืออาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี. 2556.
- Ranija R. Zakirova. **The Structure of Primary School Teachers 'Professional Competence.** International Journal of Environmental & Science Education, 2016, 11, (6), 1167-1173